

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **T. X. T.**, zast. Mgr. Matúšem Bónou, advokátem, se sídlem Starobrněnská 3, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 2008, č. j. 63 Az 2/2007 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného rozsudku, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2007, č. j. OAM-1400/VL-07-05-2006. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje

automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody podřaditelné § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., s tím, že jak soudu, tak správnímu orgánu vytýká formalistický přístup k hodnocení žádosti žalobce a jejích důvodů. K deklarovanému vyznání žalobce jako katolického křesťana a naznačené vlašnosti v této víře poznamenává, že není v působnosti orgánů veřejné (světské) moci hodnotit míru vzdělání v učení obecné církve či jejích tradic a vynášet na základě tohoto hodnocení jakékoliv soudy o hloubce víry žalobce. Jako nesprávné stěžovatel dále označuje i posuzování důvodnosti obav žalobce z negativních následků odmítnutí nástupu vojenské služby. Mimo pozornost jak správního orgánu, tak i krajského soudu, zůstaly následky spojené s odmítnutím této povinnosti – jednak přiměřenost trestně právních následků spojovaných s tímto jednáním trestním právem platným v zemi původu žalobce a zejména reálné poměry při výkonu takto uloženého trestu. I kdyby tyto okolnosti nenaplňovaly znaky pronásledování, je povinností správního orgánu se zabývat tím, zda se nejedná o překážku vycestování a povinností soudu správní rozhodnutí v tomto směru přezkoumat.

S ohledem na uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ostravě k novému projednání a rozhodnutí. Současně požádal, aby této jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Z obsahu správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce přicestoval do České republiky v roce 1996, do roku 2002 se zabýval podnikáním. V průběhu roku 2002 mu nebyl prodloužen pobyt, nadále pobýval na území České republiky, kde příležitostně pracoval. V r. 2005 policie zjistila jeho nezákonný pobyt v České republice a umístila ho do zařízení pro zajištění cizinců. Při propuštění mu pak bylo uděleno správní vyhoštění a vystaveno vízum na dobu 1 měsíce. Poté stěžovatel oznámil cizinecké policii, že má v České republice dítě a na základě této skutečnosti mu bylo prodlouženo vízum do 12. 12. 2006. Po skončení platnosti víza požádal o udělení azylu, aby zlegalizoval svůj pobyt v České republice. Ohledně dítěte uvedl, že se jmenuje D. K., a má státní příslušnost ČR. Dítě žije s matkou, E. K. v Ch. S matkou dítěte není v současné době v žádném vztahu, avšak dítě jednou až dvakrát měsíčně navštěvuje a zasílá mu finanční prostředky. Dále stěžovatel uvedl, že pochází z katolické rodiny, příležitostně, obvykle o vánocích chodil do kostela, a vyrůstal v rodinné averzi vůči vládě. Když v srpnu 1996 obdržel rozkaz, aby se v říjnu dostavil ke zdravotním prohlídkám před nástupem na vojenskou službu, protože nechtěl sloužit komunistickému režimu, ze země původu odcestoval. Do doby svého odchodu z vlasti žádné problémy kvůli vyznání, nebo problémy s vojenskými orgány neměl. Co by se přihodilo v případě jeho návratu do Vietnamu, nemá představu, neboť deset let již ve vlasti nebyl a nemá kontakt s rodiči.

Žalovaný správní orgán žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany po provedeném řízení s podrobným odůvodněním zamítl. Krajský soud shledal postup i závěry správního orgánu za odpovídající zákonu a se závěry krajského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

Je téhož názoru, že ve věci žádosti o udělení azylu stěžovateli bylo správně rozhodováno podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, a nepřicházelo v úvahu rozhodování podle § 12 zákona o azylu.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i soudu, kde se oba tyto orgány s namítanými skutečnostmi vypořádaly. Nelze tak jmenovitě souhlasit zejména s tím, že mimo pozornost jak správního orgánu, tak i krajského soudu, zůstaly následky spojené s odmítnutím povinnosti k základní vojenské službě, a to ani pokud jde o jejich zohlednění ve vztahu k doplňkové ochraně.

Navíc současně platí, že námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Nejvyšší správní soud především uvádí, že i podle judikatury Nejvyššího správního soudu je třeba, aby ten, kdo namítá možnou diskriminaci pro své náboženské vyznání prokázal alespoň základní orientaci v rozhodujících otázkách víry a církevního učení. Tak např. v rozsudku ze dne 19. 8. 2004, čj. 4 Azs 152/2004 - 36, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud uvedl: *Pokud žadatel o udělení azylu tvrdí, že byl v zemi původu (ve Vietnamu) diskriminován pro své katolické vyznání, nicméně neví, co je to Bible, jakožto základní pramen katolické věrouky, a nezná vůbec křesťanské svátky, je jeho tvrzení o diskriminovaném katolíkovvi více než nedůvěryhodné. Při nedostatku jiných důkazních prostředků k ověření žadatelova tvrzení nelze pokládat otázky správního orgánu zaměřené na alespoň základní povědomosti o katolickém náboženství za nemístné a odpovědi takto získané za nepoužitelné v řízení.*

Obdobně se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval i relevancí odmítnutí výkonu základní vojenské služby z pohledu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany (azylu). Tady lze např. odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, www.nssoud.cz, kde se uvádí: *Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.*

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalovaný správní orgán, a potažmo i krajský soud, zohledňovaly také skutečnost, že stěžovatel má v České republice dítě, a s podivem konstatovaly, že měl stěžovatel využít možností daných zákonem o pobytu cizinců. Tyto okolnosti zřejmě také byly důvodem, proč správní orgán posuzoval žádost v nezkráceném řízení, když z důvodu, že stěžovateli

bylo uděleno správní vyhoštění, mohl a měl s ohledem na dikci § 16 odst. 2 zákona o azylu žádost stěžovatele bez dalšího odmítnout jako zjevně nedůvodnou. Ostatně i v tomto směru má Nejvyšší správní soud také již ustálenou judikaturu - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004, www.nssoud.cz, kde se uvádí: *Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.* Kromě toho Nejvyšší správní soud již opakovaně také judikoval, že *Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 zákona o azylu], znamená, že neprobíhá dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.*, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, sp. zn. 4 Azs 35/2003, www.nssoud.cz.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, nejdéle po dobu 1 roku; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu